

Afdeling: Sundhedsplanlægning
Journal nr.: 23/10826
Dato: 20. marts 2023

Udarbejdet af: Sundhedsplanlægning
E-mail: Maria.Frank@rsyd.dk
Telefon: 2475 7311

Notat

Redegørelse vedrørende udfordringer på brystkræftområdet, Region Syddanmark

Sundhedsstyrelsen har d. 21. februar 2023 anmodet om en ny redegørelse for udfordringer på brystkræftområdet. Der er senest indsendt en redegørelse for brystkræftområdet i maj 2022.

Der fremsendes hermed svar fra Region Syddanmark.

Region Syddanmark udreder og behandler brystkræft på fire sygehusenheder: OUH Odense Universitetshospital, Sygehus Lillebælt, Esbjerg Sygehus og Sygehus Sønderjylland.

Mammografiscreening

Screeningsintervallet på de 2 år +/- 3 måneder kan som udgangspunkt overholdes.

De fire screeningsenheder har et godt og tæt samarbejde, og i tilfælde, hvor der er risiko for, at de 2 år og 3 måneder overskrides, hjælper man hinanden på tværs af de fire screeningsområder. Dermed har det indtil videre – med få undtagelser - været muligt at undgå, at screeningsintervallet overskrides. For de få kvinder, hvor screeningsintervallet ikke overholdes, er der typisk kun tale om få dages overskridelse.

Granskning af screeningsbilleder foregår i stort omfang uden for almindelig arbejdstid på særlige aftaler, da der er mangel på mammaradiologer. Andengranskningen foregår delvist ved ekstern konsulent (pensioneret mammaradiolog).

Udredning og behandling af brystkræft

Den samlede målopfyldelse i Region Syddanmark, jf. seneste monitorering af kræftpakker, 4. kvartal 2022, er især påvirket af en reduceret målopfyldelse inden for brystkræft, hvor der har været større udfordringer med at leve op til den samlede forløbstid på kirurgisk behandling inden for brystkræft, hvor der er fastsat en forløbstid på hhv. 27 kalenderdage for kirurgisk behandling og 34 kalenderdage for kirurgisk behandling med plastikkirurgisk assistance. Den regionale målopfyldelse har her været på hhv. 52 pct. og 57 pct.

Der har især været udfordringer på Odense Universitetshospital, hvor der i perioden har været en målopfyldelse på 23 pct. (27 kalenderdage) og 20 pct. (34 kalenderdage). Vanskelighederne ved at opfylde forløbstiderne kan primært henføres til begrænset operationskapacitet som følge af mangel på brystkræftkirurger. Denne situation er forværret idet en kirurg som er i gang med certificering har været på barsel siden april 2022.

Udfordringer vedr. personaleressourcer, herunder mammaradiologer

Screeningen er sårbar i forhold til medarbejdere både på radiograf- og radiologsiden. Få sygemeldinger eller opsigelser kan være med til at presse funktionen.

Mammadiologien er et sårbart område med behov for yderligere ressourcer. Det hænger i dag sammen, men kun pga. stor fleksibilitet og udbredt anvendelse af merarbejde, hvilket presser personalet. Afdelingerne hjælper hinanden med radiologressourcer.

I forhold til radiografer kan det være vanskeligt at rekruttere radiografer til screening i visse områder af regionen.

Mammapatologien er også visse steder presset på kapacitet pga. generel mangel på patologer. Der er i den regionale programledelse for brystkræft fokus på optimering af processen og samarbejde på tværs af afdelingerne.

Der er pt. mangel på mammakirurger visse steder. Afdelingerne hjælper hinanden på tværs af matrikler, men det er sårbart i forbindelse med ferier, sygdom etc.

For så vidt angår det plastikkirurgiske område i mammacancerbehandlingen, så er der visse steder udfordringer. Der har over tid udviklet sig stigende behov for plastikkirurgisk bistand i forhold til rekonstruktiv og korrektiv brystkirurgi.

Mange af patienterne, som er tilbudt kirurgisk behandling, er tilbudt tider på tværs af regionen inden for samlet tid til kirurgisk behandling (OF4), men mange patienter fravælger dette, da de foretrækker at blive behandlet på bl.a. OUH. Det kan desuden være en flaskehals for udbygning af yderligere kapacitet, at den nuværende certificering er tids- og ikke kompetencestyret.

Konkrete og igangsatte initiativer, der skal afhjælpe de beskrevne kapacitetsproblemer

Samarbejde internt i Region Syddanmark

Der er et godt og tæt samarbejde mellem afdelingerne i Region Syddanmark, hvor man hjælper på tværs, når der er udfordringer på afdelinger, fx ved opsigelser og sygemeldinger og ved fluktuationer i patientforløb.

Der er nedsat en permanent følgegruppe på området – Følgegruppen for mammografiscreening - bestående af en sygehusdirektør fra hvert sygehus og afdelingsledelserne og de specialeansvarlige overlæger fra de fire radiologiske afdelinger.

Der er etableret en tværfaglig programledelse for brystkræft med deltagelse af alle involverede specialer og afdelinger, hvor der kigges på forbedringer i patientforløb og samarbejde mellem afdelinger. Der er i alle led af brystkræftforløbene stort fokus på forløbskoordination og planlægning, som sikrer, at kapaciteten udnyttes hensigtsmæssigt.

Det er aftalt, at der i april 2023 afholdes en regional forbedringsworkshop med deltagelse fra alle 4 sygehuse med de afdelinger, der er aktører i pakkeforløbet for brystkræft. Fokus er her at afsøge muligheder for at optimere arbejdsgange mv. i det samlede patientforløb, herunder også virkemidler, der evt. kan bidrage til en styrket fælles kapacitetsudnyttelse på tværs af sygehuse. Dette tilstræbes allerede i dag, idet patienterne vejledes om mulighed for at blive omvisiteret til et andet sygehus, der evt. kan tilbyde behandling inden for de fastsatte frister, men muligheder for yderligere optimering skal afdækkes.

Indsatser til at afhjælpe kapacitetsproblemer

På OUH har man på plastikkirurgisk afdeling på Odense Universitetshospital søgt at adressere udfordringerne ved fra starten af december 2022 at have udvidet med et ekstra ugentligt operationsleje. Operationslejet bruges til en kirurg, som er i certificering som brystkræftkirurg, og som nu kan varetage flere operationer alene. Endnu en kirurg er i gang med en certificering som brystkræftkirurg, men er på barsel, og forventes tilbage efteråret 2023. Begge kirurger mangler 1 år af uddannelsen. Der er aktuelt opslået en yderligere stilling som brystkræftkirurg på Odense Universitetshospital.

På Radiologisk afdeling i Odense har man siden medio november 2022 desuden på forskellig vis optimeret arbejdstilrettelæggelsen med det formål at forløbstiden til hurtig indkaldelse, som er på 6 dage, i højere grad kan overholdes. Derudover har afdelingen i samme periode ligeledes åbnet et ekstra ultralydsrum.

På Sygehus Sønderjylland har man desuden rekrutteret en kirurg fra udlandet, som er ved at lære sprog, og som efterfølgende skal certificeres som mammakirurg.

Kunstig Intelligens, jf. anbefaling 2 i "Kapacitetsudfordringer på brystkræftområdet"

På baggrund af erfaringer fra det regionale forsknings- og innovationsprojekt MAMmoGrafi og Kunstig Intelligens (MAGI) implementeres kunstig intelligens i brystkræftscreening i Region Syddanmark.

Der igangsættes et forskningsprojekt designet som et randomiseret klinisk forsøg, hvori man i hele regionen erstatter den ene af de to radiologer, som gennemser mammografibillederne (konkret første gransker) med en kunstig intelligensløsning til automatisk vurdering af mammografibilleder i brystkræftscreeningen. Dette vil betyde, at halvdelen af alle mammografibilleder bliver screenet af en AI-løsning og en mamma-radiolog i forsøgsdelen af studiet, og halvdelen screenes som standard af to mamma-radiologer i kontroldelen af studiet. Formålet med det prospektive studie er at opnå en model, hvor en AI-løsning kan implementeres og samtidig valideres, så de reelle effekter fra implementeringen af AI-løsningen kan måles.

Der er fortsat behov for, at blive klogere på erfaringer med at indføre AI i mammografiscreening. Med opstart af et prospektivt studie i Region Syddanmark kan der bidrages til de samlede erfaringer, som skal gøres i dansk sammenhæng. Samtidig vil der blive set med interesse på de erfaringer, som man gør sig i Region Hovedstaden, der har indført AI i brystkræftscreening i 2021.

Samarbejde på tværs af regioner, jf. anbefaling 11 i "Kapacitetsudfordringer på brystkræftområdet"

Set i lyset af de fortsatte kapacitetsudfordringer inden for radiologien, patologien og kirurgien på brystkræftområdet, besluttede sundhedsdirektørkredsen at gå i gang med at udarbejde en langsigtet plan for at opbygge robusthed i hele landet. Som et af de første skridt i dette arbejde besluttede kredsen i efteråret 2021 at etablere et fællesregionalt kapacitetsforum for brystkræft med fokus på den kliniske mammografi. Fællesregionalt kapacitetsforum er i gang med at udarbejde en afrapportering på arbejdet til sundhedsdirektørkredsen.